

Markedsblikk August 2024

Store prisforskjeller preger Norden

I sommermånedene har gassprisene steget, mens de nordiske systemfutures har holdt seg mer stabile. Dette fører til økte prisforskjeller i Norden.

Været: Vått og vindfullt vær preget sommeren

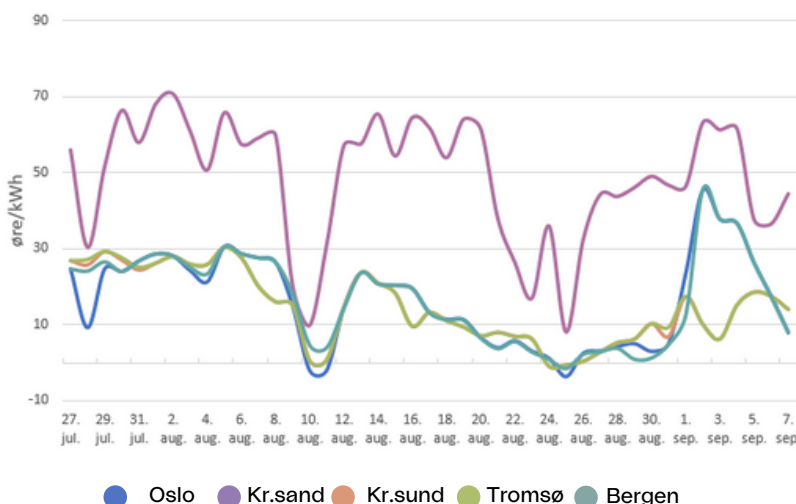
Sommeren i Norden har vært ekstremt våt, og det store underskuddet i hydrobalansen vi så for noen måneder siden, er nå visket ut. Vi har også sett perioder med mye vind og sol, noe som har ført til ekstremt lave – og noen ganger til og med negative – priser i det meste av Norden, noe som understreker hvilken effekt utbyggingen av vind- og solenergi har på prisene.

Store prisfall i slutten av måneden

Den korte kurven: Hvis vi ser på utviklingen av futureskontrakter de siste månedene, er det verdt å huske på at vi har sett en annen utvikling i Norden enn i for eksempel Tyskland. Mens de mest omsatte systemfutures i dag er lavere enn for to måneder siden, har stigende gasspriser ført til en betydelig prisøkning i de gassavhengige landene lenger sør. Systemfuturen for neste kvartal, Q4-24, stengte 27. august med en pris på 40,85 EUR/MWh, 10 % lavere enn i begynnelsen av juli. Den forbedrede hydrologiske situasjonen og de plutselig store vannmengdene, spesielt i Norge, er hovedårsakene til prisetallet.

Den lange kurven: Årskontraktene for de kommende årene har ikke falt i pris de siste månedene på samme måte som de nærmeste futures. Geopolitiske bekymringer og den stigende gassprisen har holdt en hånd under den lange enden av kurven. Vi ser derfor et bilde hvor systemfuturen for 2025 nå handles til en pris på 41,90 EUR/MWh, marginalt 1 % lavere enn i begynnelsen av juli. Både i den korte og den lange enden av kurven har utviklingen ført til at EPAD-ene i de sørlige prisområdene i Norden, først og fremst Danmark, har økt betydelig i takt med at prisdifferansen til Tyskland har vokst.

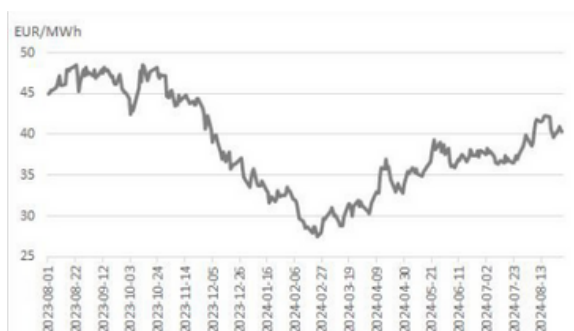
Utviklingen i områdeprisene i øre / kWh.

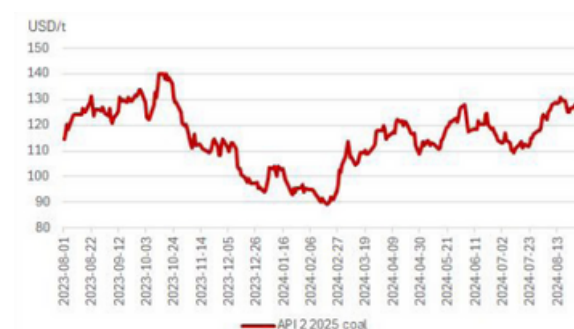
Olje: Fokuset på oljemarkedet i sommer har i stor grad vært rettet mot konjunkturer og den globale økonomien. Etter lang, lang ventetid ser det nå ut til å være så godt som sikkert at den amerikanske sentralbanken vil senke renten i september, og denne nyheten er positiv for oljemarkedet, ettersom det forventes å føre til økt etterspørsel. Den gode stemningen ødelegges imidlertid av skuffende nøkkeltall, ikke minst fra Kina, der den økonomiske oppgangen etter koronapandemien fortsatt lar vente på seg. Samlet sett har den nedadgående trenden veid tyngst, og ved utgangen av august er prisen på et fat Brent-olje ca. 6 % lavere enn for to måneder siden.

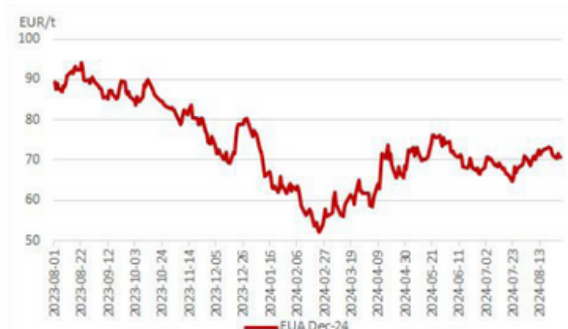
Gass: Sommeren har ikke endret det faktum at gass er den mest avgjørende brikken i Europa og det markedet som driver prisene i andre markeder. I løpet av sommeren har vi sett en merkbar prisstigning. På gassbørsen TTF ligger både dagsmarkedet (38 EUR/MWh) og 2025-kontrakten (41 EUR/MWh) rundt det høyeste nivået siden nyttår. Det er særlig krigen i Ukraina som har vært i fokus. De siste kamphandlingene, som faktisk foregår på russisk territorium, finner sted svært nær en viktig gassrørledning til Europa, og markedet har fryktet at rørledningen kan bli ødelagt i forbindelse med kamphandlingene.

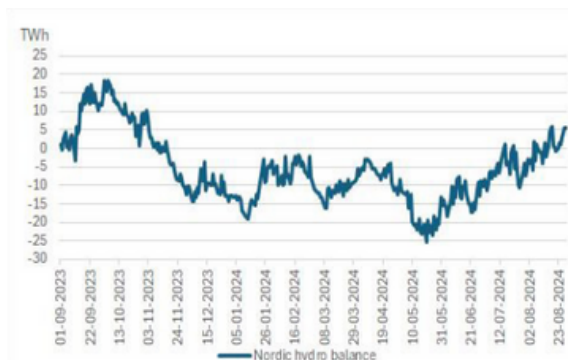
Kull: Det har ikke vært noen betydelig etterspørsel etter kull i Europa på lang tid, men vi har sett en viss endring i løpet av august. Den siste tidens betydelige økning i gassprisene har gjort kull til en mer attraktiv del av energimiksen. Som følge av økt kjøpelyst har også kullprisen steget, og i slutten av august lå prisen på et tonn kull for levering i 2025 på rundt 128 USD, noe som er omtrent 12 % høyere enn for to måneder siden. Til tross for den økende etterspørselen forventer vi fortsatt at kull i stor grad vil være et reaktivt marked i den kommende perioden, avhengig av utviklingen i gassmarkedet.

CO2: Det har vært en relativt rolig sommer i det europeiske CO2-kvotemarkedet. Som i så mange andre markeder har likviditeten vært lav ettersom markedsaktørene har vært borte på sommerferie. Prisene har imidlertid beveget seg til tross for den begrensede handelsaktiviteten, og referansekontrakten i markedet, EUA Dec-24, er rundt 6 % høyere i dag enn den var ved vår siste publisering i begynnelsen av juli. Prisøkningene skyldes først og fremst korrelasjon med gass, men det er ikke usannsynlig at CO2 kan bli interessant i seg selv i løpet av høsten, særlig hvis vi får nye forslag fra EU om den fremtidige klimapolitikken.

Hydrologi: Den nordiske hydrobalansen har bedret seg betydelig i løpet av sommeren. Ifølge de siste tallene fra Refinitiv vil balansen vise et overskudd på rundt 5 TWh i begynnelsen av september, en betydelig forbedring etter at vi opplevde et merkbart underskudd for to måneder siden. Den forbedrede balansen er avgjørende for hvorfor vi har sett de kraftige prisfallene på systemnivå, både på spotmarkedet og på de nærmeste futureskontraktene. I enkelte deler av Norge er vannstanden i magasinene nå så høy at produsentene må pumpe ut vann til svært lave priser. Fra begynnelsen av september forventes vannstanden å begynne å synke igjen.

Tyskland: Til tross for ambisjonene om å endre dette er Tyskland fortsatt svært avhengig av gass, og de stigende gassprisene i sommer førte til en oppadgående trend i det tyske strømmarkedet. Den tyske 2025-kontrakten koster nå rundt 98 EUR/MWh, 8 % høyere enn i begynnelsen av juli. I et nordisk perspektiv er dette oppsiktsvekkende fordi systemkontraktene samtidig har falt i pris, og den store prisdifferansen fører til skyhøye EPAD-er i særlig Danmark, men utviklingen påvirker også Sør-Sverige og Sør-Norge. Markedet vil fortsette å følge nøye med på utviklingen i gassprisene den kommende måneden.

Konklusjonen.

Den korte kurven: Vi har sett merkbare prisfall på de nærmeste systemfutures de siste månedene, og ettersom prisdifferansen til Tyskland har økt betydelig, er det grunnlag for at vi kan se at Norden kommer litt opp igjen i løpet av september. Dette vil imidlertid kreve at vi får se noen tørrere værmeldinger. Etter en våt sommer er hydrobalansen nå i overskudd, og produsentene må pumpe ut vann billig for å beholde kontrollen over situasjonen. De ekstremt lave spotprisene – ofte negative timepriser – som vi ofte opplever for tiden, bidrar også til å dempe oppsiden. Det er vanskelig å vite hvor mye vind og sol de kommende månedene vil bringe, men når vi ser at prisene kollapser så ofte som de gjør, er det naturligvis noe futuresmarkedet må forholde seg til. Alt i alt tror vi mest på en sidelengs eller svakt stigende trend for de nærmeste nordiske månedsog kvartalsfutures i september

Den lange kurven: For årskontrakter har vi også sett et økende prisspenn til Tyskland i løpet av sommeren. Dette skyldes selvfølgelig at de kraftig stigende gassprisene har trukket Tyskland oppover. I slutten av august er volatiliteten i gassmarkedet fortsatt høy, og hvis gassleveransene fra Russland til Sør-Europa blir helt avbrutt, vil det mest sannsynlig føre til ytterligere økninger i Tyskland. Norden vil dermed være under stort press for å følge etter. Vi forventer også noe økende priser i september for systemkontraktene for de kommende årene. Dersom de mest omsatte systemfutures stiger og prisdifferansen til Tyskland faller, vil dette i sin tur føre til at EPAD-ene i den sørlige delen av Norden, som i det siste har steget kraftig i pris, først og fremst i Danmark, faller igjen. Men det er absolutt også mulig at markedet holder seg rolig, enten fordi værprognosene fortsatt er våte, noe som gjør det vanskelig for Norden å handle oppover, eller fordi gassmarkedet potensielt kan roe seg ned igjen. Dette vil føre til prisfall i våre nærmarkeder og lette presset på de nordiske landene til å handle oppover. Det virker uansett svært sannsynlig at volatiliteten vil forbli høy i september, og at prisene vil fortsette å svinge mye fra dag til dag.

Kjernekraft.

Det er planlagt flere vedlikeholdsstanser for de nordiske kjernekraftverkene i september, noe som kan bidra til å presse de lave spotprisene noe opp. I Sverige er Ringhals 4 allerede ute av drift, og Forsmark 3-reaktoren forventes å være ute av drift fra begynnelsen av september til midten av oktober. I Finland forventes reaktoren Loviisa 1 å være ute av drift i hele september.

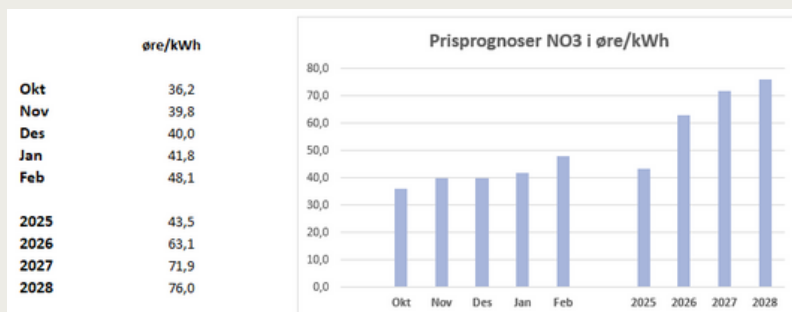
Hold øye med.

Krigen i Ukraina:

I august har mange øyne i de europeiske energimarkedene vært rettet mot Ukraina, som for første gang siden krigsutbruddet i 2022 har iverksatt en offensiv inn på russisk territorium. Dette er spesielt bemerkelsesverdig fra et energiperspektiv, fordi kampene nå finner sted svært nær gassrørledningen som fortsetter å sende store mengder russisk gass til Sør og Sentral-Europa. Flere land i denne delen av Europa er fortsatt svært avhengige av russisk gass.

Det er ikke ventet at verken Ukraina eller Russland vil ødelegge rørledningen med vilje, men hvis det skulle skje ved et uhell under kamphandlingene, vil det føre til en umiddelbar stans av russisk gass til Europa og et stort problem for den europeiske energiforsyningen. Markedene vil selvsagt fortsette å følge nøye med på dette i september

Prisprognose for Midt-Norge - NO3.

Store mengder vind og sol har ført til en svært billig avslutning på sommeren i store deler av Norden. I Danmark er prisene fortsatt noe høyere enn i resten av Norden på grunn av den tette forbindelsen til Tyskland. Vi forventer at nivået vil stige noe igjen i september, både som følge av kaldere vær og fordi produksjonen fra kjernekraftverkene i Norden vil gå ned.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig

Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

NEAS